

מדינת ישראל
משרד המשפטים

פרקליטות המדינה
המחלקה להנחיית התובעים
מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה
תאריך: ו' טבת תשפ"ה
06 ינואר 2025
מספרנו: 799-10-2024-000545

לכבוד

התובעים בעלי ההסמכה במשרדי הממשלה, בתאגידים הסטטוטוריים ובשלטון המקומי

הנדון: הנחיה - אופן הטיפול בתיקים במקרים של פקיעת הסמכת תובע

בעקבות כמה מקרים שהובאו לפתחנו ובהמשך להנחיות בנושא **פעולת תובעים ללא הסמכה בת תוקף** מ- 14 במאי 2007 ולהנחיות בנושא **אחריות התובע לפעולה בהתאם לכתב הסמכה תקף** מ- 13 בינואר 2019 נבקש לרענן עקרונות יסוד בדבר פעולות תובעים ללא כתב הסמכה ולהבהיר את אופן הטיפול בתיקים במקרים שבהם פקעה הסמכת התובע לפני סיום ההליכים המשפטיים.

1. כידוע התובע שואב את סמכותו מפתב הסמכה של היועצת המשפטית לממשלה בהתאם לסעיף 12(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן **חוק סדר הדין הפלילי**). זאת בהתאם לתפיסת המשפט הישראלי שהתביעה הפלילית שואבת את סמכותה ממקור מרכזי אחד: היועץ המשפטי לממשלה (ראו בג"צ 4723/96 **עטייה אביבית נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'**, פ"ד נא (3) 714 והנחיה מס' 8.1100 של היועצת המשפטית לממשלה בנושא הסמכת תובעים).

2. **כתב ההסמכה הוא אישי. התובע חייב לוודא בכל עת כי ברשותו כתב הסמכה תקף, וכי הוא פועל בהתאם לקבוע בכתב ההסמכה שניתן לו - בהתאם לחוקים המנויים בכתב ההסמכה, לסוג בית המשפט ולמיקומו הגאוגרפי, למועד פקיעת ההסמכה ולתנאיה.**

3. פעולות תובע שהתבצעו בהיעדר הסמכה בת תוקף הן פעולות שנפל בהן פגם חמור, והוא יכול להביא אף לבטלות ההליך.

4. על כל תובע לפעול באופן הבא כדי לוודא שהוא פועל בהתאם לכתב הסמכה בתוקף:

- א. על כל תובע מוטלת אחריות **אישית** לוודא כי ברשותו כתב הסמכה תקף, גם אם ישנו גורם כללי בגוף התביעה שאמון על הנושא. קיומו של גורם מנהלי **נוסף** כזה אינו גורע מחובותיו של בעל ההסמכה.
- ב. בהיעדר הסמכה בת תוקף על התובע **לחדול** מניהול הליכים המחייבים הסמכה.
- ג. נוסף לכך, תובע מוסמך לא יסכים לפעולתו של עורך דין אחר ממשרדו או של אדם אחר שאין לו הסמכה בת תוקף.

מדינת ישראל משרד המשפטים

ד. כדי להקטין את הסיכוי לתקלות מעין אלה על כל תובע לפעול לקביעת מנגנון תזכורת, אם כתב ההסמכה כולל תניה מגבילה. האפשרויות כוללות תזכורת ביומן הממוחשב או במערכת ניהול המסמכים של בעל ההסמכה.

ה. תובע המבקש לחדש את ההסמכה יפנה מבעוד מועד, לפחות שלושה חודשים לפני פקיעת תוקף ההסמכה, לרשות המעסיקה אותו כדי שהיא תבקש מהמחלקה להנחיית התובעים מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה בפרקליטות המדינה (להלן **המחלקה להנחיית תובעים** או **המחלקה**) להאריך את הסמכתו. לאחר מכן יפנה התובע למחלקה כדי לברר את מצב הטיפול בבקשה לחידוש ההסמכה.

ו. תובע שלא מבקש לחדש את הסמכתו מכל סיבה שהיא וידוע לו שאי-חידוש ההסמכה עלול להותיר את הרשות ללא תובע מכהן יפנה מבעוד מועד, לפחות שלושה חודשים לפני פקיעת תוקף ההסמכה, לרשות המעסיקה אותו. התובע יודיע לרשות כי כתב הסמכתו עתיד להסתיים בעוד שלושה חודשים וכי על הרשות לפעול לגיוס תובע חדש לרשות ולהעביר למחלקה להנחיית תובעים בקשה להסמכתו לאחר גיוסו. התובע ישלח העתק מההודעה למחלקה להנחיית תובעים. נדגיש כי האחריות להעסקתו של תובע ולהמשך פעולתה של מערכת האכיפה מוטלת על הרשות המעסיקה עצמה.

ז. אם לא הוגשה למחלקה להנחיית תובעים בקשה מטעם הרשות המעסיקה להסמכת תובע חדש פחות מחודשיים לפני פקיעת הסמכתו של התובע, על התובע המסיים את תפקידו להעביר ליועץ המשפטי של הרשות ולפרקליט האחראי במחלקה את רשימת התיקים התלויים ועומדים (תיקים שבהכנה ותיקים מנוהלים בבית המשפט) שבטיפולו, את מועד הדיונים הקבוע בתיקים אלה ואת מידת הדחיפות לטפל בהם. הפרקליט האחראי במחלקה יבחן את רשימת התיקים ועד חודש לפני פקיעת הסמכת התובע ינחה אותו כיצד לפעול. בכלל זה, ינחה הפרקליט האחראי את התובע לסיים טיפול בתיקים; להגיש בקשות לבית המשפט לדחיות דיונים; להגיש הודעות לבית המשפט על היעדר תובע אם הרשות לא גייסה עדיין תובע חדש; לתת הסמכה אד-הוק ליום דיונים או לתיקים לתובע שכהונתו מסתיימת או לתובע מתאים אחר.

ח. מכל מקום בהיעדר הסמכה בת תוקף על התובע לחדול מניהול הליכים המחייבים הסמכה.

אנא פעלו בהתאם להוראות הנחיה זו ופנו לפרקליט האחראי במחלקה בכל שאלה והתייעצות בנוגע ליישום הנחיה זו.

בברכה,

בת-אור כהנוביץ
מנהלת המחלקה להנחיית התובעים
מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה
בפרקליטות המדינה

העתק: היועצת המשפטית לממשלה
פרקליט המדינה
המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)